

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp — HE 98/2015 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 98/2015 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 17/2015 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

vakuutusyhtiölain 8 ja 16 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 8 luvun 4 §:n 4 momentti, 8, 10, 11, 13, 19, 20, 23 ja 25 §,
sellaisena kuin niistä on 8 luvun 19 § laissa 303/2015,
muutetaan 8 luvun 1 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 9, 12, 15, 17, 18, 21, 24, 26 ja 28—30 § sekä 16 luvun 5 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 8 luvun 24 § osaksi laissa 981/2013 ja 29 § osaksi laeissa 981/2013 ja 303/2015, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

8 luku

Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

Vakuutusyhtiön omaan pääomaan, tilinpäätökseen, toimintakertomukseen ja konserniin sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 8 luvun 5—10 ja 12 §:ssä säädetään.

4 §

Kirjanpitolain soveltaminen

Vakuutusyhtiön tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen ei sovelleta kirjanpitolain 1 luvun 4 §:ää, 3 luvun 2 §:n 4 momenttia, 4 §:n 2 momenttia ja 6 §:ää, 4 luvun 1 ja 7 §:ää, 5 luvun 2 §:ää, 2 a §:n 6 momenttia, 13, 16 ja 17 §:ää, 7 a luvun 3 §:ää eikä 8 luvun 6 §:ää.

Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön toimintakertomuksen laatimiseen ei sovelleta kirjanpitolain 7 a luvun 3 §:ää eikä 8 luvun 6 §:ää. Konsernitilinpäätökseen ei sovelleta myöskään edellä 2 momentissa mainittuja kirjanpitolain säännöksiä.
-----

9 §

Toimintakertomuksen tiedot toiminnasta ja sen kehittämisestä

Sen lisäksi, mitä kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:ssä säädetään, vakuutusyhtiön toimintakertomuksessa esitetään selostus vakuutusyhtiön harjoittamasta tämän lain 2 luvun 16 §:n mukaisesta liittämisestä toiminnasta.

12 §

Toimintakertomuksen tiedot rakenne- ja rahoitusjärjestelyistä

Toimintakertomuksessa on annettava selostus, jos vakuutusyhtiö on tilikauden aikana vakuutuskannan luovutuksen perusteella vastaanottanut varoja tai velkoja, luovuttanut varoja taikka velkoja tai vastuun siirtämisen perusteella vastaanottanut varoja tai velkoja.

15 §

Sijoitusten arvostus- ja jaksotustavan valinta

Vakuutusyhtiön tulee valita taseen pääryhmään "Sijoitukset" sisältyvien sijoitusten arvostustapa siten, että tiettyyn käyttötarkoitukseen luettaviin varoihin sovelletaan yhdenmukaisia arvos-

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

tusperiaatteita. Jos vakuutusyhtiö valitsee arvostusperiaatteeksi kirjanpitolain 5 luvun 2 a tai 2 b §:n mukaisen arvostamisen, vakuutusyhtiö ei voi soveltaa vastaavaan käyttötarkoitukseen luettaviin muihin vastaaviin varoihin samanaikaisesti tämän luvun 16 §:n arvostusperiaatteita. Valittua arvostustapaa on noudatettava johdonmukaisesti.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten 9 luvun mukaista vastuuelkaa kattavat sijoitukset esitetään taseessa erikseen arvostettuina käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuotoksi tai ku-
luksi tuloslaskelmaan.

Omaisuuksien siirrot sijoitusten ja sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten välillä on tehtävä käyvillä arvoilla.

17 §

Sijoitusten arvostaminen käypään arvoon

Muista kuin kirjanpitolain 5 luvun 5 a ja 5 b §:ssä tarkoitetuista vastaaviin ja vastattaviin kuu-
luvista omaisuus- ja velkaeristä, jotka kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan voidaan ar-
vostaa käypään arvoon, voidaan säätää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Erät arvoste-
taan käypään arvoon tämän luvun 15 §:n 1 momentissa säädetyin edellytyksin.

18 §

Johdannaissopimusten arvostaminen ja jaksotussäännökset

Johdannaissopimukseen sovelletaan 15 §:ssä säädetyllä tavalla joko 16 §:n 1 momenttia tai kir-
janpitolain 5 luvun 2 a §:ää.

21 §

Konsernitilinpäätöksen sisältö ja emoyhtiön toimintakertomuksessa esitettävät tiedot konsernista

Konsernitilinpäätöksen laatimiseen sovelletaan 1—4, 6, 7, 14—18 sekä 28—30 §:ää.

Emoyhtiön toimintakertomuksessa esitetään kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:ssä ja tämän luvun 9 ja
12 §:ssä tarkoitettut tiedot myös konsernista.

24 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltaminen

Kirjanpitolain 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudatetaan
tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisessa siten, että muu kuin kirjanpitolain 7 a luvun
2 §:ssä tarkoitettu vakuutusyhtiö ja vakuutusomistusyhteisö saa laatia konsernitilinpäätöksensä
kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen.

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

26 §

Tämän lain säännösten soveltaminen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen laadittuun tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen

Edellä 24 §:ssä tarkoitettuun tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen sekä niihin liitettävään toimintakertomukseen sovelletaan 5, 6, 9 ja 12 §:ää, 15 §:n 2 momenttia, 21 §:n 2 momenttia, 28 §:n 1 ja 3 kohtaa, 29 §:n 5 kohtaa sekä 30 §:ää.

28 §

Tarkemmat säännökset

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat säännökset:

1) tilinpäätöksen tase- ja tuloslaskelmakaavoista, toimintakertomuksesta, rahoituslaskelmasta, tilinpäätöksen liitetiedoista, 21 §:ssä tarkoitetun konsernitilinpäätöksen laatimiseen liittyvistä vastaavista kaavoista, asiakirjoista ja liitetiedoista sekä tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä;

2) 24 §:ssä tarkoitetussa tilinpäätöksessä ja konsernitilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa annettavista lisätiedoista, joiden antamiseen kirjanpitolain 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitetut kansainväliset tilinpäätösstandardit eivät velvoita; sekä

3) oikeudesta poiketa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä 21 §:ssä tarkoitetun konsernitilinpäätöksen ja konsernia koskevan toimintakertomuksen laatimista koskevista säännöksistä oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

29 §

Finanssivalvonnan määräykset

Finanssivalvonta antaa vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat määräykset:

1) vakuutusyhtiön tilinpäätöksen, 21 ja 24 §:ssä tarkoitetun konsernitilinpäätöksen, toimintakertomuksen, 27 §:ssä tarkoitetun osavuosikatsauksen ja johdon osavuotisen selvityksen sekä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 9 §:ssä säädetyn tilinpäätöstiedotteen laatimisesta;

2) sijoitusten käyvän arvon määrittämisestä, kun ne arvostetaan taseessa hankintamenoon ja sijoitusten käyvän arvon ja hankintameno esittämisestä tase-eräkohtaisesti liitetiedoissa sekä sijoitus- ja käyttöomaisuuden välisistä siirroista;

3) tarvittaessa rahoitusvälineiden ja sijoituskiinteistöjen esittämisestä tilinpäätöksessä kun ne arvostetaan kirjanpitolain 5 luvun 2 a tai 2 b §:n mukaisesti;

4) 16 §:n 1 momentin mukaisesti kirjattujen johdannaissovimusten käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä;

5) tarvittaessa 9 luvussa tarkoitetun vastuuvelan ilmoittamisesta tämän luvun 24 §:ssä tarkoitettu erillistilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa sekä 12 luvussa säädetyn oman varallisuuden ilmoittamisesta tämän luvun 24 §:ssä tarkoitetun erillistilinpäätöksen tai toimintakertomuksen yhteydessä; sekä

6) 27 §:ssä tarkoitetun katsauksen ja selvityksen julkistamisesta.

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

30 §

Poikkeusluvut

Finanssivalvonta voi yksittäistapauksessa vakuutusyhtiön tai vakuutusomistusyhteisön hakemuksesta erityisistä syistä määrääjäksi myöntää luvan poiketa siitä, mitä 6 §:ssä ja 28 §:n 1 ja 3 kohdan nojalla säädetään tai 29 §:n 2 kohdan nojalla määrätään taikka kirjanpitolain 6 luvun 5 §:n 1 momentissa säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei se ole Euroopan unionin tilinpäätöksestä ja konsernitalinpäätöksestä annettujen säännösten vastainen. Finanssivalvonta myöntää 27 §:ssä tarkoitetun katsauksen ja selvityksen julkistamista koskevat poikkeukset.

16 luku

Vakuutusyhtiön varojen jakaminen

5 §

Jaettava määrä

Jollei 3 momentista muuta johdu, vakuutusyhtiö saa jakaa vapaan oman pääoman, josta on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät varat ja muut jakokelvottomat erät, jotka ovat:

1) määrä, joka vakuutusyhtiön tasoitusmäärästä on 8 luvun 24 §:n perusteella laaditussa tilinpäätöksessä merkitty vapaaseen omaan pääomaan;

2) määrä, joka vakuutusyhtiön taseen pääryhmään "Sijoitukset" sisältyvien sijoitusten realisointumattomista arvonnousuista 8 luvun 17 tai 24 §:n perusteella laaditussa tilinpäätöksessä sisältyy vapaaseen omaan pääomaan, ja määrä, jolla käyvän arvон rahasto on yhteismäärältään negatiivinen; sekä

3) määrä, joka 8 luvun 24 §:n perusteella laaditussa tilinpäätöksessä on kirjanpitolaissa tarkoitettuista vapaaehtoisista varauksista sekä tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotuksesta merkitty vapaaseen omaan pääomaan, sekä määrä, joka on kehitysmenona merkitty taseeseen kirjanpitolain mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 8 luvun 1 §:ää, 4 §:n 2 ja 3 momenttia, 9, 12, 15, 17 ja 18 §:ää, 21 §:n 3 ja 4 momenttia, 24, 26 ja 28—30 §:ää sekä 16 luvun 5 §:n 1 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran vakuutusyhtiön kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa / , sekä
lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 524/2008 ja / , uusi 5 momentti seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3—5 ja 11 a §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14—19 ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1—5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2—6 §:ää, 5 luvun 3 §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1—5, 7—12, 12 a, 14—18 ja 20 a—20 c §:ää, 21 §:n 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24—26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1—5, 5 a—5 d ja 7—12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10—13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8—10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17—21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4—7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia sekä 25—27 §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 1 §:n 4 momenttia sekä 2, 4 ja 10 §:ää.

Työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätöksen laatimiseen ei sovelleta kirjanpitolain (1336/1997) 5 luvun 2 a ja 2 b §:ää ja 7 a lukua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran työeläkevakuutusyhtiön kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merimieseläkelain (1290/2006) 198 §, sellaisena kuin se on laissa 1233/2009, sekä

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

muutetaan 196 §:n 2 ja 3 momentti ja 197 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1233/2009, seuraavasti:

196 §

Sovellettavat lait

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, eläkekassan tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sovelletaan osakeyhtiölain (624/2006) 8 luvun 6 §:n säännöksiä lähipiirilainojen ilmoittamisesta ja vakuutusyhtiölain (521/2008) 8 luvun säännöksiä, lukuun ottamatta 1—3 §:ää, 14 §:n 1 momentin 2 kohtaa ja 24—26 §:ää.

Eläkekassan tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen ei sovelleta rekisteröintiä koskevaa kirjanpitolain 3 luvun 9 §:ää eikä jäljennösten antamisvelvollisuutta koskevaa 3 luvun 11 §:ää. Eläkekassan tilinpäätöksen laatimiseen ei sovelleta kirjanpitolain 5 luvun 2 a ja 2 b §:ää ja 7 a lukua.

197 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset, poikkeusluvut ja kirjanpitolautakunnan lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa Merimieseläkekassan toimintakertomusta, tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevia tarkempia säännöksiä vakuutusyhtiölain 8 luvun 28 §:ssä mainituista seikoista. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vakuutusyhtiölain 8 luvun 29 §:ssä mainituista seikoista.

Finanssivalvonnan oikeuteen myöntää eläkekassalle poikkeuslupia säännösten noudattamisesta sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 8 luvun 30 §:ssä säädetään vakuutusyhtiölle myönnettävistä poikkeusluvista. Velvollisuuteen pyytää kirjanpitolautakunnan lausunto sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 8 luvun 31 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran Merimieseläkekassan kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain 126 ja 127 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 126 §:n 2 momentti ja 127 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1232/2009, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

126 §

Kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, eläkelaitoksen tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sovelletaan osakeyhtiölain (624/2006) 8 luvun 6 §:n säännöksiä lähipiirilainojen ilmoittamisesta ja vakuutusyhtiölain 8 luvun säännöksiä, lukuun ottamatta 1—3 §:ää ja 14 §:n 1 momentin 2 kohtaa.

127 §

Kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset, poikkeusluvut ja kirjanpitolautakunnan lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toimintakertomusta, tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevia tarkempia säännöksiä vakuutusyhtiölain 8 luvun 28 §:ssä mainituista seikoista. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vakuutusyhtiölain 8 luvun 29 §:ssä mainituista seikoista.

Finanssivalvonnan oikeuteen myöntää eläkelaitokselle poikkeuslupia säännösten noudattamisesta sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 8 luvun 30 §:ssä säädetään vakuutusyhtiölle myönnettävistä poikkeusluvista. Velvollisuuteen pyytää kirjanpitolautakunnan lausunto sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 8 luvun 31 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 40 a §,
sellaisena kuin se on laissa 525/2008, sekä
muutetaan 40 ja 40 b §, sellaisina kuin ne ovat, 40 § laeissa 525/2008 ja 305/2015 ja 40 b § laeissa 1321/2004 ja 525/2008, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

40 §

Sivuliikkeen tilinpäätös ja toimintakertomus

Kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen tilinpäätös ja toimintakertomus laaditaan vakuutusyhtiölain 8 luvun säännöksiä noudattaen, jollei Finanssivalvonta myönnä lupaa laatia tilinpäätöstä noudattaen sen vakuutusyhtiön kotipaikan säännöksiä, johon sivuliike kuuluu.

40 b §

Sivuliikkeen tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevat tarkemmat määräykset

Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset vakuutusyhtiölain 8 luvun säännösten soveltamisesta sivuliikkeen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläkesäätiölain (1774/1995) 39 ja 40 a §,
sellaisina kuin ne ovat, 39 § laissa 1323/2004 ja 40 a § laissa 1135/1998, sekä
muutetaan 37, 37 a ja 38 §, 41 §:n 1 momentti sekä 41 a ja 42 §,
sellaisina kuin ne ovat, 37 ja 38 §, 41 §:n 1 momentti ja 42 § laissa 1323/2004, 37 a § laissa 1135/1998 sekä 41 a § laeissa 1135/1998 ja 1323/2004, seuraavasti:

37 §

Eläkesäätiön kirjanpidossa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia (1336/1997), jollei tämän lain tai sen nojalla annetuista säännöksistä tai määräyksistä muuta johdu.

Kirjanpitolain 3 luvun 2 §:n 4 momenttia, 4 §:n 2 momenttia, 9—12 §:ää sekä 13 §:n 3 momenttia, 4 luvun 1 ja 7 §:ää, 5 luvun 2 §:ää, 2 a §:n 6 momenttia, 13, 16 ja 17 §:ää, 7 ja 7 a lukua sekä 8 luvun 6 §:ää ei sovelleta eläkesäätiön tilinpäätöksen tai toimintakertomuksen laatimiseen. Kirjanpitolain 3 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohtaa ei sovelleta Suomen lainsäädännön mukaisesti määräytyvän työeläkevastuun käsittelyyn.

Kirjanpitolain 4 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja pysyviä vastaavia ovat eläkesäätiön taseessa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden erät tavaravarastoja lukuun ottamatta. Tavaravarastot lue-

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

taan kirjanpitolain 4 luvun 4 §:ssä tarkoitetuksi vaihto-omaisuudeksi. Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sovelletaan muutoin kirjanpitolain pysyviä vastaavia koskevia säännöksiä, jollei 2 momentista muuta johdu. Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, kirjanpitolain 5 luvun 13 ja 16 §:ää sovelletaan tässä momentissa tarkoitettuihin eriin. Tavaravarastoihin sovelletaan kuitenkin kirjanpitolain vaihto-omaisuutta koskevia säännöksiä lukuun ottamatta 2 momentissa mainittuja säännöksiä ja kirjanpitolain 5 luvun 16 §:ää.

37 a §

Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesätiön tilikausi on kalenterivuosi.

38 §

Tilinpäätökseen on liitettävä kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu toimintakertomus.

41 §

Taseeseen merkitään:

- 1) rahat ja muut kuin taseessa sijoituksiksi merkittävät saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;
  - 2) eläkevastuu 43 §:n mukaisesti laskettuun arvoon; sekä
  - 3) muut velat nimellisarvoon tai, jos velka on indeksiin taikka muuhun vertailuperusteeseen sidottu, muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa korkeampaan arvoon.
-

41 a §

Tilikauden päättyessä jäljellä olevien taseen pääryhmään "Sijoitukset" sisältyvien sijoitusten hankintameno aktivoidaan. Rakennusten ja muiden pitkävaikutteisten menojen sekä kaluston hankintameno kirjataan vaikutusaikanaan poistoina kuluksi. Jos sijoitusomaisuuden käypä arvo on tilikauden päättyessä hankintamenoa tai tämän momentin perusteella aikaisemmin tehdyillä arvonalennuksilla vähennettynä hankintamenoa pienempi, on erotus kirjattava arvonalennuksena kuluksi. Jollei sosiaali- ja terveysministeriö erityisestä syystä toisin määrää, käyttöomaisuudeksi ja saamiseksi katsottavien sijoitusten osalta kuluksi kirjaaminen voidaan jättää suorittamatta, jos arvon alentumista on pidettävä tilapäisenä. Jos kulukirjaus osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

Joukkovelkakirjalainojen ja muiden vastaavien raha- ja pääomamarkkinavälineiden hankintamenona käytetään jaksotettua hankintamenoa, joka saadaan jaksottamalla joukkovelkakirjalainan ja muun vastaavan raha- ja pääomamarkkinavälineen nimellisarvon ja hankintamenon erotus korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi joukkovelkakirjalainan taikka raha- tai pääomamarkkinavälineen juoksuaikana ja merkitsemällä vastaerä joukkovelkakirjalainan taikka raha- tai pääomamarkkinavälineen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Jaksotetusta hankintamenosta kirjataan arvonalennus 1 momentin mukaisesti alimman arvon periaatteella tai jaksotettua hankintamenoa alennetaan vain muilla kuin yleisen korkotason vaihtelusta johtuvilla arvonalentumisilla. Jos arvonalennus osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi. Arvostustapa valitaan tase-eräkohtaisesti, ja sitä noudatetaan johdonmukaisesti.

Jos maa- tai vesialueen, rakennuksen, arvopaperin tai muun niihin verrattavan hyödykkeen käypä arvo on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi,

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

saadaan taseeseen merkitä vielä poistamatta olevan hankintamenon lisäksi enintään käyvän arvon ja poistamatta olevan hankintamenon erotuksen suuruinen arvonorotus. Arvonorotusta vastaava määrä on merkittävä sijoitusomaisuudeksi katsottavan hyödykkeen osalta tuloslaskelmaan ja käyttöomaisuudeksi katsottavan hyödykkeen osalta omaan pääomaan sisältyvään arvonorotusrahoastoon. Jos arvonorotus osoittautuu aiheettomaksi, tuloslaskelmaan merkitty arvonorotus on oikaistava tulosvaikutteisesti ja arvonorotusrahoastoon merkitty arvonorotus on peruutettava.

Eläkesätiön tulee valita arvostustapa siten, että tiettyyn käyttötarkoitukseen luettaviin varoihin sovelletaan yhdenmukaisia arvostusperiaatteita. Jos eläkesätiö valitsee arvostusperiaatteen kirjjanpitolain 5 luvun 2 a tai 2 b §:n mukaisen arvostamisen, sätiö ei voi soveltaa vastaavaan käyttötarkoitukseen luettaviin muihin vastaaviin varoihin samanaikaisesti 1—3 momentissa määritellyjä arvostusperiaatteita. Valittua arvostustapaa on noudatettava johdonmukaisesti.

Hyödyke siirretään sijoitusomaisuudeksi tai käyttöomaisuudeksi katsottavien sijoitusten ryhmästä toiseen 1—3 momentissa tarkoitettun tasearvon määräisenä silloin, kun noudatetaan 1—3 momentissa määritellyjä arvostusperiaatteita.

Taseen liitteenä on ilmoitettava tase-eräkohtaisesti sijoitusten hankintameno ja käypä arvo siten kuin Finanssivalvonta tarkemmin määrää.

Johdannaissopimukseen sovelletaan 4 momentissa säädetyllä tavalla joko 1 momenttia tai kirjjanpitolain 5 luvun 2 a §:ää.

42 §

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat säännökset tilinpäätöksen tase- ja tuloslaskelmakaavoista, toimintakertomuksesta, tilinpäätöksen liitetiedoista, sekä tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää siitä, milloin ja miten saadaan poiketa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevista säännöksistä oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Finanssivalvonta antaa vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat määräykset:

- 1) eläkesätiön tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta;
- 2) sijoitusten käyvän arvon määrittämisestä, kun ne arvostetaan taseessa hankintamenoon, ja sijoitusten käyvän arvon ja hankintamenon esittämisestä tase-eräkohtaisesti liitetiedoissa;
- 3) tarvittaessa rahoitusvälineiden ja sijoituskiihteistöjen esittämisestä tilinpäätöksessä, kun ne arvostetaan kirjjanpitolain 5 luvun 2 a tai 2 b §:n mukaisesti;
- 4) 41 a §:n 1 momentin mukaisesti kirjattujen johdannaissopimusten käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä.

Finanssivalvonta voi eläkesätiön hakemuksesta erityisestä syystä määrääjäksi myöntää luvan poiketa 1 momentissa tarkoitetuista säännöksistä ja 3 momentissa tarkoitetuista määräyksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi eläkesätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu säännös, määräys tai lupa on tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevien kirjjanpitolain tai sen nojalla annettujen säännösten yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, on sosiaali- ja terveysministeriön ennen säännöksen antamista tai Finanssivalvonnan ennen määräyksen antamista tai luvan myöntämistä pyydettävä siitä kirjjanpitolautakunnan lausunto.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen kirjjanpitolain 3 luvun 6 §:ssä säädetyistä tilinpäätöksen laatimisajasta.

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran eläkesäätiön kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen.

Lain 41 a §:n 3 momenttia sovelletaan lain voimaantulon jälkeen tehtyihin arvonorotuksiin.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutuskassalain (1164/1992) 71 §:n 2 momentti ja 74 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1136/1998, sekä
muutetaan 70 ja 72 §, 74 a §:n 1 momentti sekä 74 b ja 77 §, sellaisina kuin ne ovat, 70 ja 72 §, 74 a §:n 1 momentti ja 77 § laissa 1324/2004 sekä 74 b § laeissa 1136/1998 ja 1324/2004, seuraavasti:

70 §

Vakuutuskassan kirjanpidossa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia (1336/1997), jollei tämän lain tai sen nojalla annetuista säännöksistä tai määräyksistä muuta johdu.

Kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia, 3 luvun 2 §:n 4 momenttia, 4 §:n 2 momenttia, 9—12 §:ää sekä 13 §:n 3 momenttia, 4 luvun 1 ja 7 §:ää, 5 luvun 2 §:ää, 2 a §:n 6 momenttia, 13, 16 ja 17 §:ää, 7 ja 7 a lukua sekä 8 luvun 6 §:ää ei sovelleta vakuutuskassan tilinpäätöksen tai toimintakertomuksen laatimiseen. Kirjanpitolain 3 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohtaa ei sovelleta Suomen lainsäädännön mukaisesti määräytyvän työeläkevastuun käsittelyyn.

Kirjanpitolain 4 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja pysyviä vastaavia ovat eläkesäätiön taseessa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden erät tavaravarastoja lukuun ottamatta. Tavaravarastot luetaan kirjanpitolain 4 luvun 4 §:ssä tarkoitetuksi vaihto-omaisuudeksi. Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sovelletaan muutoin kirjanpitolain pysyviä vastaavia koskevia säännöksiä, jollei 2 momentista muuta johdu. Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, kirjanpitolain 5 luvun 13 ja 16 §:ää sovelletaan tässä momentissa tarkoitettuihin eriin. Tavaravarastoihin sovelletaan kuitenkin kirjanpitolain vaihto-omaisuutta koskevia säännöksiä lukuun ottamatta 2 momentissa mainittuja säännöksiä ja kirjanpitolain 5 luvun 16 §:ää.

72 §

Tilinpäätökseen on liitettävä kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu toimintakertomus.

74 a §

Taseeseen merkitään:

1) rahat ja muut kuin sijoituksiksi merkittävät saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

- 2) vastuovelka 79 §:n ja 80 §:n 2 momentin mukaisesti laskettuun arvoon; sekä
  - 3) muut velat nimellisarvoon tai, jos velka on indeksiin taikka muuhun vertailuperusteeseen sidottu, muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa korkeampaan arvoon.
-

74 b §

Tilikauden päättyessä jäljellä olevien taseen pääryhmään "Sijoitukset" sisältyvien sijoitusten hankintameno aktivoidaan. Rakennusten ja muiden pitkävaikutteisten menojen sekä kaluston hankintameno kirjataan vaikutusaikanaan poistoina kuluksi. Jos sijoitusomaisuuden käypä arvo on tilikauden päättyessä hankintamenoa tai tämän momentin perusteella aikaisemmin tehdyillä arvonalennuksilla vähennettynä hankintamenoa pienempi, on erotus kirjattava arvonalennuksena kuluksi. Jollei sosiaali- ja terveysministeriö erityisestä syystä toisin määrää, käyttöomaisuudeksi ja saamiseksi katsottavien sijoitusten osalta kuluksi kirjaaminen voidaan jättää suorittamatta, jos arvon alentumista on pidettävä tilapäisenä. Jos kulukirjaus osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

Joukkovelkakirjalainojen ja muiden vastaavien raha- ja pääomamarkkinavälineiden hankintamenoa käytetään jaksotettua hankintamenoa, joka saadaan jaksottamalla joukkovelkakirjalainan ja muun vastaavan raha- ja pääomamarkkinavälineen nimellisarvon ja hankintamenoa erotus korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi joukkovelkakirjalainan taikka raha- tai pääomamarkkinavälineen juoksuaikana ja merkitsemällä vastaerä joukkovelkakirjalainan taikka raha- tai pääomamarkkinavälineen hankintamenoa lisäykseksi tai vähennykseksi. Jaksotetusta hankintamenoa kirjataan arvonalennus 1 momentin mukaisesti alimman arvon periaatteella tai jaksotettua hankintamenoa alennetaan vain muilla kuin yleisen korkotason vaihtelusta johtuvilla arvonalentumisilla. Jos arvonalennus osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi. Arvostustapa valitaan tase-eräkohtaisesti, ja sitä noudatetaan johdonmukaisesti.

Jos maa- tai vesialueen, rakennuksen, arvopaperin tai muun niihin verrattavan hyödykkeen käypä arvo on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi, saadaan taseeseen merkitä vielä poistamatta olevan hankintamenoa lisäksi enintään käyvän arvon ja poistamatta olevan hankintamenoa erotuksen suuruinen arvonkorotus. Arvonkorotusta vastaava määrä on merkittävä sijoitusomaisuudeksi katsottavan hyödykkeen osalta tuloslaskelmaan ja käyttöomaisuudeksi katsottavan hyödykkeen osalta omaan pääomaan sisältyvään arvonkorotusrahastoon. Jos arvonkorotus osoittautuu aiheettomaksi, tuloslaskelmaan merkitty arvonkorotus on oikaistava tulosvaikutteisesti ja arvonkorotusrahastoon merkitty arvonkorotus on peruutettava.

Vakuutuskassan tulee valita arvostustapa siten, että tiettyyn käyttötarkoitukseen luettaviin varoihin sovelletaan yhdenmukaisia arvostusperiaatteita. Jos kassa valitsee arvostusperiaatteeksi kirjanpitolain 5 luvun 2 a tai 2 b §:n mukaisen arvostamisen, kassa ei voi soveltaa vastaavaan käyttötarkoitukseen luettaviin muihin vastaaviin varoihin samanaikaisesti 1—3 momentissa määriteltyjä arvostusperiaatteita. Valittua arvostustapaa noudatetaan johdonmukaisesti.

Hyödyke siirretään sijoitusomaisuudeksi tai käyttöomaisuudeksi katsottavien sijoitusten ryhmästä toiseen 1—3 momentissa tarkoitettun tasearvon määräisenä silloin, kun noudatetaan 1—3 momentissa määriteltyjä arvostusperiaatteita.

Taseen liitteenä on ilmoitettava tase-eräkohtaisesti sijoitusten hankintameno ja käypä arvo siten kuin Finanssivalvonta tarkemmin määrää.

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

Johdannaissopimukseen sovelletaan 4 momentissa säädetyllä tavalla joko 1 momenttia tai kirjanpitolain 5 luvun 2 a §:ää.

77 §

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat säännökset tilinpäätöksen tase- ja tuloslaskelmakaavoista, toimintakertomuksesta, tilinpäätöksen liitetiedoista, sekä tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää siitä, milloin ja miten saadaan poiketa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevista säännöksistä oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Finanssivalvonta antaa vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat määräykset:

- 1) vakuutuskassan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta;
- 2) sijoitusten käyvän arvon määrittämisestä, kun ne arvostetaan taseessa hankintamenoon, ja sijoitusten käyvän arvon ja hankintameno esittämisestä tase-eräkohtaisesti liitetiedoissa;
- 3) tarvittaessa rahoitusvälineiden ja sijoituskiinteistöjen esittämisestä tilinpäätöksessä, kun ne arvostetaan kirjanpitolain 5 luvun 2 a tai 2 b §:n mukaisesti;
- 4) 74 b §:n 1 momentin mukaisesti kirjattujen johdannaissopimusten käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä.

Finanssivalvonta voi vakuutuskassan hakemuksesta erityisestä syystä määräajaksi myöntää luvan poiketa 1 momentissa tarkoitetuista säännöksistä ja 3 momentissa tarkoitetuista määräyksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi vakuutuskassan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu säännös, määräys tai lupa on tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevien kirjanpitolain tai sen nojalla annettujen säännösten yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, on sosiaali- ja terveysministeriön ennen säännöksen antamista tai Finanssivalvonnan ennen määräyksen antamista tai luvan myöntämistä pyydettävä siitä kirjanpitolautakunnan lausunto.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen kirjanpitolain 3 luvun 6 §:ssä säädetyistä tilinpäätöksen laatimisajasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vakuutuskassan kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen.

Lain 74 b §:n 3 momenttia sovelletaan lain voimaantulon jälkeen tehtyihin arvonkorotuksiin.

Eduskunnan vastaus EV 114/2015 vp

Helsingissä 14.12.2015

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri